

**EUROOPA LIIDU
NÕUKOGU**

**Brüssel, 14. oktoober 2011 (18.10)
(OR. en)**

15278/11

**JAI 715
DAPIX 130
CRIMORG 177
ENFOPOL 347
ENFOCUSTOM 116**

I/A-PUNKTI MÄRKUS

Saatja: Nõukogu sekretariaat

Saaja: COREPER/nõukogu

Eelm dok nr: 13970/2/11 REV2 JAI 606 DAPIX 112 CRIMORG 142 ENFOPOL 298
ENFOCUSTOM 95

Teema: Nõukogu raamotsus 2006/960/JSK Euroopa Liidu liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahelise teabe ja jälitusteabe vahetamise lihtsustamise kohta (Rootsi raamotsus)

- Artikli 11 lõike 2 kohane hinnang raamotsuse järgimise kohta
- Aruanne

1. Teabevahetuse ja andmekaitse töörühm (DAPIX) arutas oma 22. septembri 2011. aasta koosolekul aruande eelnõu, milles hinnatakse, kuidas liikmesriigid on raamotsuse 2006/960/JSK sätteid järginud, ning jõudis selle suhtes põhimõtteliselt kokkuleppele. Täiendavad märkused nimetatud aruande kohta, mis esitati eesistujariigile selle koosoleku järgselt, on esitatud dokumendis 13970/2/11 REV 2 JAI 606 DAPIX 112 CRIMORG 142 ENFOPOL 298 ENFOCUSTOM 95. Liikmesriikidel paluti uute muudatuste suhtes kokku leppida 14. oktoobriks 2011 ning nad ei esitanud vastuväiteid.
2. Sellest tulenevalt palutakse COREPERil esitada käesoleva märkuse lisas esitatud aruande eelnõu nõukogule ja soovitada tal see oma päevakorra A-punktina vastu võtta.

**Nõukogu raamotsus 2006/960/JSK Euroopa Liidu liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahelise teabe ja jälitusteabe vahetamise lihtsustamise kohta
(„Rootsi raamotsus”)**

Artikli 11 lõike 2 kohane hinnang raamotsuse järgimise kohta

Aruanne

1. Sissejuhatus

Nõukogu 18. detsembri 2006. aasta raamotsuse 2006/960/JSK¹ eesmärk on tagada teatud, õiguskaitseasutuste jaoks väga olulise teabe kiire liidusisene vahetamine. Samal ajal on liikmesriikide ühine huvi saavutada sobiv tasakaal kiire ja tõhusa õiguskaitsealase koostöö ning andmekaitset, põhivabadusi, inimõigusi ja üksikisikute vabadust puudutavate kokkulepitud põhimõtete ja eeskirjade vahel.

Raamotsuse 2006/960/JSK artikli 11 lõikes 1 on sätestatud, et liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed selle sätete järgimiseks hiljemalt 19. detsembriks 2008.

Artikli 11 lõikes 2 on sätestatud, et komisjon peaks enne 19. detsembrist 2010 esitama nõukogule aruande raamotsuse toimimise kohta. Lisaks sellele on nõukogul kohustus anda hinnang sellele, millises ulatuses on liikmesriigid raamotsuse sätteid järginud. See hinnang antakse enne 19. detsembrist 2011.

2. Õigusakti eesmärk ja reguleerimisala

Rootsi raamotsusega rakendatakse nn kättesaadavuse põhimõtet. Liikmesriigid tagavad, et piiriüleisel tasandil toimuva teabevahetuse tingimused ei ole rangemad riigi tasandi tingimustest isegi juhul, kui enne teabe esitamist on tarvis saada kohtult nõusolek või luba; sellisel juhul kohaldab pädev asutus oma otsuse tegemisel samu eeskirju nagu puhtalt riigisisese juhtumi puhul.

¹ Nõukogu 18. detsembri 2006. aasta raamotsus 2006/960/JSK Euroopa Liidu liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahelise teabe ja jälitusteabe vahetamise lihtsustamise kohta (ELT L 386, 29.12.2006, lk 89; raamotsuse parandus: ELT L 75, 15.3.2007, lk 26).

Luues laialdase õigusliku aluse liikmesriikide vaheliseks teabevahetuseks, mille eesmärk on viia läbi uurimist kriminaalasjades või jälitusmenetlust, on Rootsi raamotsuse eesmärk tagada õiguskaitseasutuste vahelise teabe ja jälitusteabe tõhus ja kiire vahetamine. Selles sätestatakse ühtsed eeskirjad menetluste, tähtaegade ja keeldumise põhjuste kohta ning esitatakse teabevahetuse standardvormid.

Kõnealusel raamotsuses hõlmab mõiste „teave ja/või jälitusteave” teavet või andmeid,

- mis on õiguskaitseasutuste valduses
- mis on riigiasutuste või eraõiguslike asutuste valduses ja mis on õiguskaitseasutustele kättesaadav ilma sunnimeetmeid rakendamata.

3. Rakendamise praktilised aspektid

„Suunised”² koostati seoses raamotsuse rakendamise ja kasutamisega. Suuniste lisades on esitatud riikide teabelehed (üks iga liikmesriigi kohta) ning pädevate õiguskaitseasutuste loetelu, kontaktandmed kiireloomuliste juhtumite korral ning kehtivad kahepoolsed või muud kokkulepped. Lisaks on neis esitatud mittekohustuslik vorm teabe ja jälitusteabe taotlemiseks.

Nimetatud kategooriate sisu sõltub siseriiklikest õigusaktidest ning suuniste III lisas toodud riikide teabelehtedes on esitatud mõned praktilised soovitusel. Nimetatud teabelehtedes, mis ei ole ammendavad, on antud ülevaade, millist liiki teave on raamotsuse kohaselt kättesaadav.

Raamotsuse artikli 6 lõike 1 kohaselt võib teabe ja jälitusteabe vahetamine raamotsuse eeskirjade kohaselt toimuda kõigi olemasolevate, rahvusvaheliseks õiguskaitsealaseks koostööks kasutatavate kanalite kaudu.

² Nõukogu raamotsuse 2006/960/JSK rakendussuunised, vt dok 9512/1/10 REV 1 DAPIX 59 CRIMORG 90 ENFOPOL 125 ENFOCUSTOM 36 COMIX 346 + COR 1.

Siiski peeti kasulikuks koostada kontaktandmete loetelu, mida saab kasutada kiireloomuliste juhtumite korral (suuniste V lisa).

Raamotsuses 2006/960/JSK ei määratletud kiireloomulisuse mõistet ja liikmesriigid leppisid kokku kasutada artikli 4 lõike 1 suhtes mõistlikku lähenemisviisi, millega tagada, et kiireloomulisuse mõistet tõlgendatakse piiratud tähenduses. Taotluse kiireloomulisust tuleks hinnata iga üksikjuhtumi puhul eraldi ning suunistes aidatakse kindlaks määrata, milliseid asjaolusid võib pidada kiireloomulisteks.

Teavet ja jälitusteavet jagatakse ka Europoli ja Eurojustiga, kui teabevahetus on seotud nende pädevusse kuuluva kuriteo või kriminaalse tegevusega. Koostöö puhul Europoliga kasutatakse spetsiifilisi teabe käsitlemise koode, mille kasutustingimused erinevad Rootsi raamotsuse vormides nimetatud kasutustingimustest. Europoli teabe käsitlemise koode on võimalik kasutada SIENA süsteemis ning andmete sisestamisel Europoli teabesüsteemi. Lisaks vormi saatja poolt nimetatud kasutustingimustele töödeldakse Europoli saabunud teavet ja jälitusteavet Europoli spetsiifiliste teabe käsitlemise koodide kohaselt.

4. Komisjoni talituste töödokument Rootsi raamotsuse toimimise kohta

Nõukogu otsuse 2006/960/JSK artikli 11 lõike 2 järgimiseks esitas komisjon 13. mail 2011 aruande komisjoni talituste töödokumendi vormis.³ Komisjoni dokumendis keskendutakse Rootsi raamotsuse toimimisele ajavahemikul detsember 2008 kuni detsember 2010.

Ligikaudu kaks kolmandikku liikmesriikidest olid Rootsi raamotsuse 31. detsembriks 2010 siseriiklikusse õigusesse üle võtnud. Liikmesriigid, kes ei olnud ülevõtmise tähtajast kinni pidanud, nimetasid selle peamise põhjusena aeganõudvaid parlamentaarseid menetlusi. Liikmesriigid on seni järginud kahepoolsetest/mitmepoolsetest koostöökokkulepetest ja siseriiklikest kontaktasutustest, samuti pädevatest asutustest Rootsi raamotsuse tähenduses (artikli 2 punkt a) teatamise sätteid.

³ 10316/11 COR1 GENVAL 56 ENFOPOL 155 COMIX 336 ENFOCUSTOM 47 COPEN 115 DAPIX 50.

Enamik liikmesriike teatas, et teabe taotlemisel nad üldiselt Rootsi raamotsusele ei tugine. Eelkõige ei ole kasutatud Rootsi raamotsusele lisatud vorme teabe taotlemiseks ja esitamiseks, kuna seda menetlust peetakse keeruliseks ja vaevanõudvaks. Kiireloomulise menetluse kohta antud teave siiski tõestas, et raamotsuse aluspõhimõtteid on rakendatud.

Komisjoni dokumendis jõutakse järeldusele, et raamotsus ei ole oma täielikku potentsiaali veel saavutanud. Raamotsuse tähtsust saaks siiski tõhustada teabevahetuse suurendamisega Prümi otsuste raames ja samuti tänu teabehaldussüsteemi (IMS) koostalitlusvõime koordineerimisprojektile (UMF II).

5. Järgimise hindamine

Usaldusväärset kvantitatiivset teavet õiguskaitsealase teabe vahetamise kohta koos selge viitega Rootsi raamotsusele on küllalt vähe, kuna kõik liikmesriigid ei ole kõnealust otsust rakendanud. Seetõttu ei ole käesolevas aruandes võimalik esitada terviklikku pilti Rootsi raamotsuse toimimise kohta.

Teisalt asjaolu, et selle aluspõhimõtteid, eelkõige seoses kiireloomulise menetlusega, on rakendatud, lubab oletada, et otsuse peamine eesmärk saavutatakse sagedamini, kui statistika seda näitab.

Liikmesriigid kiitsid üldiselt heaks komisjoni järelduse, et raamotsus ei ole oma täielikku potentsiaali veel saavutanud. Hinnates seda, millises ulatuses on Rootsi raamotsuse sätteid järgitud, paluti liikmesriikidel silmas pidada kolme peamist küsimust:

a) Kas Rootsi raamotsus saavutab oma eesmärgi, milleks on õiguskaitseasutuste vahelise piiriülese teabevahetuse lihtsustamine?

Otsuses nõutud piiriülese teabevahetuse üldstandardid olid sageli juba kasutusel. Seetõttu leiti, et menetlus ei olnud märkimisväärselt paranenud. Konkreetsest tehnilisest vaatenurgast lähtuvalt tuleb märkida, et vormide A ja B nõutav kasutamine teabe esitamisel ja taotlemisel muudab teabevahetuse keerulisemaks, kuna nende vormide kasutamist peetakse vaevanõudvaks. Enamik liikmesriike eelistab vabas vormis teabevahetust.

Siiski küsimuse puhul, kas liikmesriigid kohaldavad samu tingimusi nii piiriülese kui ka riigisisese teabevahetuse korral, tuleb märkida, et piiriülese teabevahetuse suhtes kohaldatavad tingimused ei ole riikliku tasandi teabevahetuse korral kohaldatavatest tingimustest rangemad.

b) Kas halduskoormus mõjutab järgimist?

Kehtestatud tähtaegu peetakse üldiselt kasulikuks eelkõige siis, kui on tegemist kiireloomuliste taotlustega, mille menetlused on olemas ja võimaldavad neile taotlustele vastata kõige rohkem kaheksa tunni jooksul. Sätteid, milles on toodud põhjused, miks ei ole võimalik taotlusele vastata asjaomase tähtaja jooksul, ei peeta halduskoormuseks.

Siiski, kui teabe või jälitusteabe vahetamist Europoli ja Eurojustiga ei peetud asjaomase tegevusvaldkonna tegelikele vajadustele vastavaks, peeti seda, kui teavet ei vahetatud SIENA kaudu (Europoli puhul), soovimatuks tegevuste dubleerimiseks, või lisaväärtuseta tegevuseks (Eurojusti puhul).

c) Kas Rootsi raamotsuse kohaselt toimub teabe ja jälitusteabe vahetamine spontaansemalt?

Spontaanset teabevahetust peetakse piiriülese politseikoostöö seisukohalt väga oluliseks. Rootsi raamotsuse konkreetsed üksikasjad on paindlikud, et võimaldada spontaansemat piiriülest teabevahetust, kui see võib hõlbustada kuritegusid avastada, ennetada või uurida Euroopa vahistamismääruse kohaselt. Sõnumeid edastatakse kõigi olemasolevate kanalite abil, kuid harva täpsustatakse, et seda tehakse Rootsi raamotsuse alusel.

6. Kokkuvõte

Liikmesriigid leiavad, et Rootsi raamotsus ei ole veel saavutanud oma täielikku potentsiaali. Seda on võimalik saavutada selle täieliku rakendamise ja vormide täiendava lihtsustamise abil, kuid samuti struktureeritud andmevahetuse väljatöötamise abil, kasutades näiteks universaalset sõnumivormingut (UMF– Universal Messaging Format) ja tõstes esile SIENA süsteemi kui eelistatuimat teabevahetuse kanalit.

Lisaks soovitati organisatsioonilises mõttes täiendavalt rakendada ühtseid kontaktasutusi ning operatiivtasandil suurendada teadlikkust õiguskaitse eesmärkidel toimuva piirülese teabevahetuse võimalustest ja üksikasjadest.